

Pensioenuitvoeringsorganisaties; waar lopen ze tegenaan bij de Wtp-transitie?

Op 30 mei 2023 heeft de Eerste Kamer het wetsvoorstel Wet toekomst pensioenen (Wtp) aangenomen. Alle pensioenfondsen, pensioenuitvoeringsorganisaties, serviceproviders, fiduciaire managers, vermogensbeheerders, werkgevers en werknemers ondervinden gevolgen van de invoering van de wet. Bij pensioenuitvoeringsorganisaties (PUO's) is de operationele impact het grootst en worden onder andere, de te leveren producten en diensten, de opzet van de administratie en systemen, samenwerking bij organisatieoverstijgende processen en (deelnemer)communicatie geraakt. PUO's ondergaan in de Wtp-transitie een volledige transformatie om compliant te zijn en de klanten van de juiste service te voorzien. Dit betekent dat de gehele organisatie van processen tot functieprofielen moet veranderen, terwijl de bestaande winkel blijft draaien. Deze veranderingen moeten worden geadopteerd door de organisatie en medewerkers vóór de overgang van de eerste klanten naar het nieuwe stelsel. In dit artikel schetsen we een beeld van de kenmerken van de Wtp, de impact van de transitie op een PUO in de pensioenwaardeketen, en benoemen we veranderingen in de rol van de actuariële functie.

S. Swaans MSc FRM (links) is Manager; J. Reijmers MSc is Senior Associate. Beiden werken bij PwC's Pension & Investment Team.

OPERATIONELE COMPLEXITEIT

De Wtp wordt gekenmerkt door operationele complexiteit en raakt het operating model van een PUO. De Wtp omvat wet- en regelgeving omtrent de pensioenregelingen van Nederlandse pensioengerechtigden. Binnen de Wtp wordt overgestapt van 'Defined Benefits' met een toegezegde pensioenuitkering naar een individuele premie-regeling met een variabele pensioenuitkering. Een verandering is dat elke premie die binnen het nieuwe stelsel wordt betaald ten gunste komt van het eigen pensioen, ongeacht de leeftijd van de werknemer. Dit moet ervoor zorgen dat het overzichtelijker en persoonlijker wordt hoeveel pensioen er is opgebouwd per individu. Binnen de Wtp onderscheiden we twee regelingen: SPR (Solidaire Premie Regeling) en FPR (Flexibele Premie Regeling). Een meerderheid van de sociale partners (in samenwerking met pensioenfondsen) geven aan te kiezen voor een SPR. Binnen SPR worden enkele buffers aangehouden om bijvoorbeeld (negatieve) beleggingsresultaten en langlevensrisico's collectief te kunnen opvangen. Bij FPR zijn er geen verplichte solidariteitsreserves en is er meer individuele keuzevrijheid.

Uniek aan de transitie is de mogelijkheid om bestaande pensioen-aanspraken aan te passen. Vanuit de collectieve pensioenpot in het huidige stelsel moeten individuele potjes worden gemaakt, het zogeheten 'invaren' van pensioen. De transitie heeft direct impact op pensioenen en het is van maatschappelijk belang dat dit aantoonbaar juist en volledig verloopt. In de transitie is voor PUO's een belangrijke rol weggelegd om dit proces te faciliteren en te waarborgen dat de datakwaliteit op orde is voordat wordt overgestapt naar de nieuwe pensioenregelingen.

TOENAME IN INFORMATIE- EN DATASTROMEN

De Wtp zorgt voor een toename in de informatie- en datastromen tussen de PUO en de vermogensbeheerders. De individualistische kenmerken van de Wtp vragen om een intensievere samenwerking tussen pensioenbeheer en vermogensbeheer in de organisatie-overstijgende processen. De huidige situatie van twee gescheiden werelden is niet langer een optie. Een PUO moet ingericht zijn om (additionele) informatie vanuit vermogensbeheerders te kunnen verwerken naar (leeftijd)cohorten en individuele potjes. Dit betreft onder andere informatie voor, het toekennen van nettorendementen naar individuele potjes, het toekennen naar de solidariteitsreserve binnen SPR, het communiceren over beleggingsresultaten en de impact van beleggingen op het verwachte pensioenresultaat. De PUO's zijn bezig met het herinrichten van de benodigde ketens. De interactie tussen pensioenbeheer en vermogensbeheer wordt gevat in een te vormen 'middenfunctie', als koppelpunt van de organisatie-overstijgende processen.

**OM KLANTEN OPTIMAAL TE BEDIENEN
WORDT HET NIVEAU VAN DE
DATAKwaliteit VERHOOGD**

VERANDERVERMOGEN

De Wtp vraagt om verandervermogen van de interne functies en processen van PUO's. Om klanten optimaal te bedienen onder de Wtp wordt binnen PUO's het niveau van de datakwaliteit verhoogd, systemen aangepast, nieuwe administratieprocessen ingericht, de samenwerking bij organisatieoverstijgende processen opgezocht, en alle communicatiekanalen aangepast. Dit vraagt intern om nieuwe governance, passende vaardigheden van werknemers, aansluiten van datastromen, nieuwe rapportages en het aanpassen/opzetten van de controls voor het aantonen van de interne beheersing. Enkele concrete voorbeelden van aanpassingen zijn als volgt:

(Afhankelijk van de dienstverlening van PUO's zijn sommige processen niet van toepassing)

- Administratieprocessen
  - Deelnemersadministratie, administratiesystemen, onder FPR: realisatie unit linked administratie, berekenen en innen van de premies, coaching van deelnemers;
  - Inrichten van cohorten en individuele potjes.
- Processen ten behoeve van de middenfunctie
  - Beheren van deelnemerskenmerken, doorgeven beleggingsorders, onder SPR: toerekening van kapitaal aan cohorten en toerekening aan solidariteitsreserves.
- Communicatie
  - Communicatie na de transitie neemt toe door actuele inzichten in de persoonlijke pensioenpot, toegenomen kostentransparantie en inzicht in rendementen;
  - Keuzebegeleiding: het verschaffen van louter informatie aan deelnemers is niet toereikend gebleken. Door Wtp dient een pensioenuitvoerder de deelnemers adequaat te begeleiden in pensioenkeuzes;
  - Afhankelijk van de afspraken met klanten dient een PUO een adequate klachten- en geschillenprocedure op te tuigen met voldoende capaciteit om een mogelijke piekbelasting op te vangen. Het is van belang om wet- en regelgeving, schaalbaarheid en deelnemersbelang in acht te nemen om te voldoen aan de zorgplicht en juridische procedures te voorkomen;
  - Rapportages en niet-financiële verantwoording richting de klanten.
- Actuariële processen
  - Opstellen van ABTN, actuariële grondslagen, actuariële jaarwerk, uitkeringsnota's en premienota's met corresponderende rapportages;
  - Opstellen en beheren van modellen (de evaluatie en controle worden door de actuariële functie of een externe partij uitgevoerd);
  - Uitvoeren van actuariële advies met betrekking tot de regeling, compensaties en verdeelregels, zowel binnen eigen organisatie als aan klanten.
- Overige processen gerelateerd aan IT-, data-, risk management, interne controle raamwerk en audit trail.

De functionele wijzigingen moeten worden doorgevoerd voordat ketentesten de interne beheersing van de processen moet aantonen. Dit raakt het verandervermogen van de organisatie. PUO's zijn met de klanten en stakeholders ook in gesprek over contracten en om Service Level Agreements aan te passen naar de eisen van de Wtp. De organisatieveranderingen zullen richting de transitie van de eerste klanten verder uitkristalliseren.

ACTIEVE ROL

De actuariële functie speelt een actieve rol in de transitie naar Wtp. De veranderingen in de administratieprocessen, rapportages, samenwerkingen en deelnemer communicatie hebben impact op de rol van actuariële functie. Werkzaamheden waaronder het periodiek berekenen van dekkingsgraden, voorziening pensioenverplichting (VPV), bestemmingsreserves en (Minimaal) Vereist Eigen Vermogen zijn niet langer vereisten onder de Wtp en zullen in zijn geheel verdwijnen. Een breed scala aan processen en taken binnen PUO's blijven wel aanwezig maar veranderen.

Ten opzichte van de Defined Benefit wereld wordt overgestapt van een collectieve uitkering naar een verwacht individueel pensioenkapitaal. In de berekeningen van het verwachte pensioenkapitaal zal worden uitgegaan van geprojecteerde kasstromen ten opzichte van verplichtingen voor een vaste pensioenuitkering. In de transitie moet worden vastgesteld met welke aannames qua, timing, methodiek en periodiciteit van de kasstroom berekeningen zal worden gewerkt, om het invaren en proces daarna mogelijk te maken. Een aantal processen zoals het toebedelen van aan individuele pensioenpotjes en de solidariteitsreserve zijn nieuw en de actuariële functie heeft een belangrijke rol in het waarborgen van de betrouwbaarheid van de berekeningen en onderliggende data. In de transitie is een intensieve samenwerking tussen de actuaire en ALM-adviseurs nodig om tot de benodigde cohorten en validatie van de verdeelregels te komen.

**DE ACTIEVE ACTUARIS ZAL IN DE
WTP-TRANSITIE BIJDAGEN AAN
HET VERTROUWEN IN DE SECTOR**

Actuarissen zijn noodzakelijk om PUO's te laten slagen in de transitie naar de Wtp. De actuariële functie speelt een belangrijke rol in de berekeningen rondom het invaren, presenteren van verwacht pensioenresultaat, toekenning van rendementen en toetsen van transitieplannen. De Wtp vraagt van PUO's en de pensioenwaardeketen verandervermogen en het doorontwikkelen van vaardigheden en functieprofielen. De actieve actuaire zal in de Wtp-transitie bijdragen aan het vertrouwen in de sector en steunt de PUO in het meegroen in de nieuwe rol. ■